

REGIONALE FORSKNINGSFOND
AGDER

ÅRS RAPPORT

2013

Vedtatt av styret 24.03.2014

Innhold

1.	Oppsummering.....	4
a.	Mål og måloppnåelse.....	4
b.	Regionale utfordringer.....	4
c.	Bestillingsbrevets føringer.....	5
d.	Hovedresultater.....	6
2.	Aktiviteter i perioden.....	7
a.	Styrets arbeid	7
b.	Informasjonsaktiviteter/profileringer	8
c.	Tiltak for å nå spesielle målgrupper.....	9
1.	Seminar "Innovasjon i offentlig sektor – fra buzzword til handling"	9
d.	Utlysninger og respons på dem.....	9
i.	Utlysning av hovedprosjekter.....	9
ii.	Utlysning av 1-2 millioner kroner til store regionale kvalifiseringsprosjekter – åpent tematisk.....	10
iii.	Utlysning av løpende behandling av regional kvalifiseringsstøtte	11
iv.	Utlysning av løpende behandling av posisjoneringsstøtte.....	12
v.	Generelt om utlysninger og bevilgninger	13
e.	Tildelinger i 2013.....	13
i.	Oppsummert oversikt over bevilgninger i 2013	14
f.	15 % -potten	15
i.	Utlysning av 12,5 millioner kroner til reiseliv og opplevelse – regionale bedriftsprosjekter	15
ii.	Utlysning av 17,5 millioner kroner til helse og omsorg – samhandling og teknologistøtte i eldreomsorgen	16
iii.	Bevilgninger til RFF Agder fra 15 % potten - oppsummert	17
3.	Økonomi.....	18
a.	Bevilgning fra Kunnskapsdepartementet	18
b.	Administrasjonskostnader	18
c.	Resultatregnskap.....	19
	Balanse RFF Agder 2013	21
d.	Sum tildelinger.....	21
i.	Søknadstyper.....	21
ii.	Tilsagnsmottakere	22

e.	Overføringer	23
f.	Frie midler framover	23
4.	Resultatrapportering	25
a.	Indikatorer mht til tildelinger.....	25
i.	Kostnadssted	25
ii.	Kjønn på prosjektleder og administrativt ansvarlig.....	25
iii.	Antall bedrifter/offentlige virksomheter som har fått støtte.....	26
iv.	Antall FoU-institusjoner	26
b.	Formidlingsresultater	26
i.	Vitenskapelige artikler.....	26
ii.	Seminarer, konferanser og fagmøter.....	27
iii.	Annen formidling (presse, web, etc)	27
c.	Rekruttering til andre virkemidler	27
d.	Samarbeid	28
i.	Interregionalt/internasjonalt	28
ii.	Mellom institusjoner/virksomheter/bransjer i regionen	28
e.	Ny virksomhet/innovasjon	28
f.	Oppsummering i forhold til hovedmål	28
	Vedlegg 1: Agenda seminar 14.5.2014	30
	Vedlegg 2: Eksempler på formidlingstiltak fra prosjekter.....	31

1. Oppsummering

a. Mål og måloppnåelse

Fondsregion Agder består av fylkene Aust-Agder og Vest-Agder, og er det minste regionale forskningsfondet. Fondets arbeid tar utgangspunkt i følgende visjon som er nedfelt i Agders forsknings- og utviklingsstrategi:

Agder skal være en konkurransedyktig kunnskapsregion kjent for:

- *Et næringsliv og en offentlig sektor som har stor vilje og evne til å delta i og gjøre seg nytte av forskning*
- *Internasjonal orientering*
- *Stor innovasjonsevne*
- *Et godt utdanningssystem*
- *Et sterkt universitet og konkurransedyktige FoU-miljøer på sentrale områder som er viktige for regionen*

Det er en visjon som RFF Agder søker å strekke seg mot i sitt arbeid, og styret er av den oppfatning at fondet bidrar til å utvikle regionen i den retningen som visjonen angir.

b. Regionale utfordringer

Agder-fylkene har til sammen 2,2 prosent av landets samlede FoU-aktivitet. Dette er en økning på 0,1 prosent i forhold til hva som ble oppgitt i Indikatorrapporten 2012. Av fondsregionene er det bare Innlandet som har en lavere andel.

I Indikatorrapporten 2013¹ står det følgende om FoU-aktivitet på Agder (side 170):

I perioden 2001–2011 var det en realnedgang på omlag 19 prosent i den samlede FoU-aktiviteten i Agder, og Agder-fylkene har den største tilbakegangen blant landets fylker i perioden. Tilbakegangen skyldes at det har vært en betydelig nedtrapping av FoU-aktiviteten i næringslivet, blant annet innenfor IKT-næringen tidlig på 2000-tallet, og næringslivet hadde en samlet realnedgang i FoU-aktivitet på over 40 prosent. På den annen side har det vært en sterk realvekst i universitets- og høgskolesektoren med nærmere 90 prosent, og i instituttsektoren har det skjedd en tredobling. Men siden disse to sektorene i utgangspunktet har vesentlig mindre FoU-aktivitet enn næringslivet, har denne veksten ikke vært tilstrekkelig til å kompensere for nedgangen i næringslivet.

I forhold til samlet FoU-aktivitet i Norge, så varierer Agders andel fra 1,5 % innenfor instituttsektoren til 2,7 % i næringslivet. Dette er lavt, og må kunne sies å være en vesentlig utfordring for regionen. Sett i forhold til forventet FoU-intensitet i næringslivet gitt næringsstrukturen på Agder, så ligger begge Agder-fylker vesentlig under hva man skulle

¹ Alle tall i dette avsnittet er hentet fra Indikatorrapporten 2013, kapittel 4 "Regionale sammenligninger av FoU og innovasjon", se www.forskningsradet.no/indikatorrapporten.

forventet, selv om forskjellen er mest markant i Aust-Agder (Indikatorrapporten 2013, side 142).

Dersom man ser på Forskningsrådets bevilgninger fordelt på fylker, så ligger Aust-Agder på bunn sammen med Finnmark og Svalbard (mottar 0,2 prosent av Forskningsrådets bevilgninger). Vest-Agder er kun marginalt bedre med sin andel på 0,6 prosent av Forskningsrådets bevilgninger.

Sett i forhold til de bevilgninger aktører i regionen mottar fra Forskningsrådet, så er Agder den regionen hvor RFF har størst betydning. RFF-bevilgninger målt i prosent av Forskningsråds-bevilgninger er hele 25 %, og vesentlig høyere enn i alle andre regioner.

For regionen vil det dermed være av svært stor betydning dersom man klarer å øke andelen av nasjonale og internasjonale forskningsmidler som bevilges til Agder. Det er derfor en uttalt målsetting for RFF Agder å bidra til dette, men det krever et langsiktig arbeid, og det vil være vanskelig å måle hva som skyldes RFF Agders bidrag og hva som skyldes andre aktører.

Et viktig satsingsområde for RFF Agder er dermed å bidra til å styrke regionale FoU-miljøer innenfor tematisk viktige områder for Agder.

c. Bestillingsbrevets føringer

I 2012 ble det utnevnt et nytt styre for Regionalt forskningsfond Agder. I den forbindelse vedtok også fylkestingene i Aust- og Vest-Agder et nytt bestillingsbrev til styret. Samme bestillingsbrev har vært gjeldende også for 2013.

Bestillingsbrevet la ganske klare føringer på styrets prioritering av midler. Tre hovedområder ble prioritert:

- Regional kvalifiseringsstøtte
- Tiltak som kan bidra til at Agder får et forskningssenter
- Utdanningsforskning

Bestillingsbrevet har også forutsatt at det er minimum ett regionalt miljø (bedrift/organisasjon/person) fra Agder-regionen som står bak søknader til regionalt forskningsfond for Agder.

Når det gjelder søknadstyper, så har fylkeskommunene i Aust- og Vest-Agder anbefalt at man konsentrerer seg om et fåtall søknadstyper. Fondsstyret ble bedt om å legge særlig vekt på regional kvalifiseringsstøtte, mens andre søknadstyper velges ut fra formålet med utlysningen.

d. Hovedresultater

Fondet hadde i 2013 en utlysning med søknadsfrist i oktober. Fondet mottok 15 søknader med en samlet søknadssum på kroner 30,6 millioner kroner. To tredjedeler av søknadene gjaldt hovedprosjekter som ble styrebehandlet i 2014, og som ikke er med i årsrapporteringen for 2013.

I 2013 ble søknader om hovedprosjekter som var innkommet til utlysningen høsten 2012 behandlet. Totalt sett ble det i 2013 bevilget 17,3 millioner kroner til hovedprosjekter, fordelt på 15 millioner kroner til regionale institusjonsprosjekter og 2,3 millioner kroner til regionale bedriftsprosjekter. I tillegg er det bevilget 1,5 millioner kroner til store kvalifiseringsprosjekter utlyst høsten 2013, 2,4 millioner kroner til løpende behandling av regional kvalifiseringsstøtte og 0,4 mill. kroner til posisjoneringsstøtte. Til sammen utgjør dette 21,6 millioner kroner i bevilgninger til prosjekter fra RFF Agder i 2013. Utover dette har man benyttet 0,1 mill. kroner til egenfinansiering mot 15 % potten av fondets ordinære midler.

RFF Agder deltok i to fellesutlysninger med andre fondsregioner i 2013. Den ene gjaldt fellesutlysning for reiseliv og opplevelse, og ble gjennomført i samarbeid med RFF Nord-Norge, RFF Innlandet og RFF Vestlandet. Den andre gjaldt fellesutlysning for helse og omsorg (teknologistøtte og samhandling i eldreomsorgen), og ble gjennomført i samarbeid med Oslofjordfondet og RFF Hovedstaden. RFF Agder hadde et administrativt hovedansvar for begge utlysninger. Det ble sendt inn en søknad fra fondsregionen til hver av utlysningene. Begge søknader var blant de best vurderte søknadene, og begge ble bevilget. Risør kommune fikk 6 mill. kroner i tildeling fra utlysningen innen helse og omsorg, og Agderforskning fikk 4,5 mill. kroner i tildeling fra utlysningen innen reiseliv og opplevelse.

Det ble høsten 2013 utlyst følgende midler: 1) 3 millioner kroner til regionalt forskerprosjekt med brukermedvirkning innen utdanningsforskning, 2) 3 millioner kroner til regionalt offentlig prosjekt innen utdanningsforskning, 3) 3 millioner kroner til regionalt offentlig prosjekt – alle temaer unntatt utdanningsforskning, og 4) 1-2 millioner kroner til store regionale kvalifiseringsprosjekter – åpent tematisk. I tillegg hadde fondet løpende behandling av regional kvalifiseringsstøtte og posisjoneringsstøtte i perioden mars – desember 2013.

Våren 2012 utarbeidet RFF Agder handlingsplan for 2012–2014. Styret fattet beslutning om å lyse ut fondsmidler for 2012-2014 i løpet av 2012 og 2013, siden hovedprosjekter som utlyses på høsten ikke igangsettes før året etter. Handlingsplanen for 2012-2014 ble revidert mars 2013.

Styrets strategi baserer seg på en spisset utlysning av hovedprosjekter. Forprosjekter derimot utlyses på et bredt tematisk område, med det formål å bistå aktører i å tiltrekke seg en større andel av nasjonale og internasjonale forskningsmidler enn hva som er tilfellet i dag.

2. Aktiviteter i perioden

a. Styrets arbeid

Tabell 1 viser en oversikt over hvilke medlemmer fylkestingene i Aust- og Vest-Agder har oppnevnt til fondsstyret for Agder

Tabell 1: Styremedlemmer i Regionalt forskningsfond Agder

Styreverv	Navn	Stilling	Oppnevnt av
Styreleder	Knut Brautaset	Pensjonist/tidl. rektor Høgskolen i Agder	Aust-Agder
Nestleder	Camilla Dunsæd	Rådmann i Kvinesdal kommune	Vest-Agder
Styrerepresentanter	Tellef Inge Mørland	Fylkespolitiker/ opposisjonsleder	Aust-Agder
	Nere Skomedal	Dir. engineeringdiv. Umoe Mandal	Vest-Agder
	Inger Nilsen Holen	Koordinator Regionplan Agder 2020, Vest- Agder fylkeskommune	Forskningsrådet
	Anne-Grete Ellingsen	Klyngeleder NCE NODE	Forskningsrådet
Numeriske vararepresentanter	Jan-Inge Tungesvik	Regiondirektør KS	Aust-Agder
	Åse Gunhild Woie Duesund	Pensjonist/ tidl. stortingsrepresentant	Aust-Agder
	Didrik Malte-Sørensen	Pensjonist/ tidl. direktør utv.avd. GE Healthcare	Vest-Agder
	Anne Aunevik	FoU-rådgiver Kristiansand kommune	Vest-Agder
	Hilde B. Nordvik	Operational Manager, Saint-Gobain Ceramic Materials AS	Forskningsrådet
	Tor Borgar Hansen	Senioranalytiker Oxford Research	Forskningsrådet
Observatør	Siren Neset	Regionansvarlig Agder, Norges forskningsråd	

Det har ikke vært noen endringer i styrets sammensetning i 2013.

Det har vært avholdt 5 styremøter i 2013. Styret har behandlet 58 saker. Det ble i 2012 vedtatt en to-årig handlingsplan for perioden 2012-2014. Handlingsplanen ble revidert mars 2013.

Styreleder har deltatt på felles styreledersamlinger for regionale forskningsfond den 31. oktober 2013. På styreledersamling 22. mai 2013 møtte styremedlem Tellef Inge Mørland grunnet forfall fra styreleder.

Sekretariatet har bestått av sekretariatsleder Bodil Slettebø Lindestad (100 % stilling) og rådgiver Manuel Birnbrich i Vest-Agder fylkeskommune (20 % stilling). Sekretariatsleders lønn dekkes gjennom administrasjonskostnader for fondet, Aust-Agder fylkeskommune bidrar med "infrastruktur" (kontorplass, regnskapstjenester, etc), og Vest-Agder fylkeskommune bidrar med en 20 % stilling inn i sekretariatet.

Sekretariatet har vært representert på alle læringsarenaer arrangert av Forskningsrådet. I tillegg har sekretariatsleder deltatt på alle sekretariatsledermøter for RFF.

b. Informasjonsaktiviteter/profileringer

Det har vært avholdt ett informasjonsmøte i forbindelse med utlysning av midler med søknadsfrist 16. oktober 2013. Møtet ble avholdt på Universitetet i Agder, Campus Kristiansand, den 5. september 2013. På informasjonsmøtet orienterte styreleder om fondet og fondets strategi, sekretariatsleder informerte om høstens utlysninger, VRI Agder informerte om sine virkemidler, og regionansvarlig i Forskningsrådet ga tips til søknadsskriving.

Kunngjøring av utlysningene med søknadsfrist i oktober ble offentliggjort gjennom annonse i Agderposten, Fædrelandsvennen, de største lokal-/regionavisene på Agder, på egne og fylkeskommunenes nettsider, samt at regionens næringsklynger, forskningsinstitusjoner, kommuner og regionråd ble informert via e-post.

Regionalt forskningsfond Agder har bl.a. hatt presentasjoner for felles møte mellom næringslivsseksjonen i UD, internasjonal avdeling i Innovasjon Norge og Innovasjon Norge Agder, Arena USUS, rådmannsgruppen i Agder og for master-studenter på Universitetet i Agder.

I tillegg har fondet vært representert på diverse regionale møter. Sekretariatet har et nært samarbeid med Forskningsrådets regionale representant.

Nyheter fra fondet, generell informasjon og alle styreprotokoller offentliggjøres på nettsidene til fondet. I tillegg har fondet egen twitter-konto, hvor utlysninger og annen informasjon twittres.

c. Tiltak for å nå spesielle målgrupper

Styret i RFF Agder fikk i bestillingsbrevet tre prioriterte områder som skulle følges opp:

- Tiltak som kan bidra til at Agder får et forskningssenter
- Utdanningsforskning
- Regional kvalifiseringsstøtte

Det ble i 2012 avholdt to strategisamlinger, som er nærmere beskrevet i årsrapporten for 2012. I 2012 var viktigste satsingsområde å støtte opp rundt tiltak som kan bidra til at Agder får et forskningssenter. I 2013 har utdanningsforskning vært prioritert. I tillegg har styret valgt å ta inn en generell satsing rettet mot innovasjon i offentlig sektor.

1. *Seminar "Innovasjon i offentlig sektor – fra buzzword til handling"*

Den 14. mai avholdt RFF Agder et seminar hvor formålet var å mobilisere offentlig sektor til mer forskning. Agenda for seminaret følger som vedlegg til rapporten.

Blant foredragsholderne var forskningsleder Olav Spilling i NIFU (leder av følgeevalueringen for Regionale forskningsfond), spesialrådgiver Erna Wenche Østrem i Forskningsrådet og regiondirektør Jan Inge Tungesvik i KS Agder. Flere av RFF Agders prosjekter ble presentert, samt at sekretariatsleder i RFF Agder informerte om den kommende utlysningen i fondet. Det ble også åpnet for et prosjekttorg, der aktører fikk anledning til å presentere sine ideer for å finne potensielle samarbeidspartnere. I overkant av 50 deltakere deltok på seminaret. Fædrelandsvennen deltok og dekket seminaret på eget initiativ.

d. Utlysninger og respons på dem

i. *Utlysning av hovedprosjekter*

RFF Agder utlyste 9 mill. kroner til hovedprosjekter med søknadsfrist 16. oktober 2013.

1. Utlysning av 3 millioner kroner til regionalt forskerprosjekt med brukermedvirkning innen utdanningsforskning.

Fondet mottok fire søknader med en samlet søknadssum på 12 mill. kroner til denne utlysningen. En søknad ble avvist. Alle søknader fikk karakteren 4 eller høyere, og var således innenfor hva som kan anses som støtteverdig.

2. Utlysning av 3 millioner kroner til regionalt offentlig prosjekt innen utdanningsforskning.

Til denne utlysning fikk RFF Agder ingen søknader. En mulig årsak er at forskerne ønsket å sitte i førersetet når de ble gitt anledning til det (gjennom

utlysning av forskerprosjekter). Det er også mulig at aktører i offentlig sektor ikke var klare til å ta ansvar for denne type prosjekt.

3. Utlysning av 3 millioner kroner til regionalt offentlig prosjekt – alle temaer unntatt utdanningsforskning.

Til denne utlysningen ble det sendt inn seks søknader med en samlet søknadssum på 16,1 mill. kroner. En søknad ble avvist. Fire av søknadene fikk karakteren 4 eller høyere. RFF Agder var godt fornøyd både med antall og vurdering på disse søknadene, spesielt med tanke på at dette var fondets første utlysning av hovedprosjekter rettet direkte mot offentlig sektor.

Siden RFF Agder ikke mottok noen søknader til utlysningen av regionale offentlige prosjekter innen utdanningsforskning, vedtok styret at den beste søknaden som ellers ikke ville fått bevilgning (uavhengig av hvilken utlysning den var sendt inn til) ville få bevilgning på 3 mill. kroner. Tre av søknadene fikk hovedkarakter 6 i fagvurdering hos Forskningsrådet, og disse tre søknadene ble bevilget.

Tabell 2 viser hvilke søknader som ble bevilget på styremøtet 27. januar 2013 (bevilgningsår 2014).

Tabell 2: Hovedprosjekter bevilget på styremøte 27. januar 2014

Prosjektansvarlig	Prosjekttittel	Tildeling (kr)
Universitetet i Agder	Capacity building for improved learning environments in the Agder region	3 000 000
Fylkesmannen i Aust-Agder	Marine biodiversity hotspots and connectivity in Skagerrak: implications for national park design and implementation in coastal Aust-Agder	3 000 000
Kvinesdal kommune	Bærekraftig innovasjon i offentlig sektor - Nye samarbeidsmodeller for bærekraftig forvaltning i en regionalpark på Agder	3 000 000
Sum		9 000 000

ii. Utlysning av 1-2 millioner kroner til store regionale kvalifiseringsprosjekter – åpent tematisk

Det ble utlyst inntil 500 000 kroner pr prosjekt, med en maksimal støtteintensitet på 50 % for bedrifter og 75 % for forskningsinstitusjoner og offentlig sektor. Fondet mottok fem søknader med en samlet søknadssum på 2,5 mill. kroner. Ingen søknader ble avvist.

Tabell 3 viser hvilke søknader som ble bevilget på styremøte 16.12.2013 (bevilgningsår 2013).

Tabell 3: Store regionale kvalifiseringsprosjekter innen energi/miljø/klima og kultur/opplevelse bevilget på styremøte 16. desember 2013

Prosjektansvarlig	Prosjekttittel	Tildeling (kr)
PE Reefs AS	Kunstige rev for å skape og ivareta biologisk mangfold i havet etter inngrep	500 000
TT Anlegg AS	Støvreduksjon ved bergboring i dagen - utredning av metodikk for måling av atmosfærisk støv produsert ved boreoperasjoner	500 000
Alcoa Norway ANS Avd. Lista	Nytt konsept for betjening av aluminium elektrolyseovner	500 000
Sum		1 500 000

iii. Utlysning av løpende behandling av regional kvalifiseringsstøtte

I januar 2013 vedtok styret å omdisponere midler som ikke ble benyttet i forbindelse med utlysning av regionale bedriftsprosjekter (utlyst 2012) til utlysning av regional kvalifiseringsstøtte og posisjoneringsstøtte med løpende behandling. Fondet hadde denne type utlysning i 2011 og 2012, og det var etterspurt fra regionen at man kunne gjenåpne en slik utlysning. Det ble avsatt en ramme på 4 mill. kroner til dette. Utlysningen åpnet 21. mars 2013, og var åpen resten av 2013. Totalt sett bevilget man 2,4 mill. kroner til regional kvalifiseringsstøtte og 0,4 mill. kroner til posisjoneringsstøtte. Resterende ramme er videreført til 2014.

Tabell 4 viser hvilke søknader som ble bevilget i 2013.

Tabell 4: Søknader om regional kvalifiseringsstøtte med løpende behandling bevilget i 2013

Prosjektansvarlig	Prosjekttittel	Tildeling (kr)
UiA	Mestring med verdighet - et forskningsprosjekt for bedre tjenester innen rus og psykisk helsefeltet	200 000
Norsk Landbruks- rådgivning Agder	Regulering av kjølmare i produksjon av potet og gulrot	195 000
Agderforskning AS	Med hjerte for Arendal: Samarbeid mellom det offentlige og det frivillige	200 000
UiA	En pilotstudie som basis for å utvikle en intervensjon for å fremme ungdoms og deres familiers mestring av hverdagssmerter	200 000
UiA	Kroppsøvingsglede	200 000
Teknova AS	LiceVision: Low-cost underwater camera for counting lice on salmon	200 000
Elkem Solar AS – Kristiansand	Skreddersydde solcellemoduler for ulike klimatiske solrike områder	200 000
Teknova AS	Bb-OFT: Blackbody Optical Fiber profil-Thermometer	185 000
Front AS	Hvordan har du det egentlig?	200 000
Agderforskning AS	Inkludert nok? Fattige barn på Agders deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter.	200 000
Teknova AS	Explosion proof optical lenses & windows	200 000
Teknova AS	Dual-frequency eddy current monitoring of 150 km pipelines at GE Healthcare	200 000
Sum		2 380 000

iv. Utlysning av løpende behandling av posisjoneringsstøtte

Målet med posisjoneringsstøtte er å utvikle FoU-prosjekter som kan kvalifisere til videre støtte fra internasjonale finansieringsordninger for forskningsprosjekter. Posisjoneringsstøtte (POS) kan benyttes til å etablere konsortier og forberede en søknad mot EU-prosjekter eller tilsvarende ordninger

Tabell 5 viser hvilke søknader om posisjoneringsstøtte som ble bevilget i 2013.

Tabell 5: Søknader om posisjoneringsstøtte med løpende behandling bevilget i 2013.

Prosjektansvarlig	Prosjekttittel	Tildeling (kr)
Agderforskning AS	1. Roma - identitet og sosialt avstand. 2. Organizational networks in environmental management.	200 000
Universitetet i Agder	SmartGridsPOS	200 000
Sum		400 000

v. Generelt om utlysninger og bevilgninger

Når det gjelder bevilgninger til søknader som er innkommet som svar på utlysninger i 2013, men vedtatt i 2014, så vil disse rapporteres i årsrapporten for 2014.

e. Tildelinger i 2013

Utlsninger i 2012 som har fått tildeling i 2013 er nærmere beskrevet i årsrapporten for 2012. Regional kvalifiseringsstøtte som er utlyst og bevilget i 2013 er beskrevet tidligere i denne rapporten. Når det gjelder regional kvalifiseringsstøtte så regnskapsfører og rapporterer RFF Agder søknader på det året de bevilges, ikke det året de sendes inn.

De to neste tabellene viser hvilke hovedprosjekter som har mottatt støtte fra fondet i 2013.

Tabell 6: Regionale institusjonsprosjekter – kompetansebygging mot SFF/SFI (utlyst høsten 2012):

Prosjektansvarlig	Prosjekttittel	Type senter	Tildeling (kr)
Universitetet i Agder	Centre for Integrated Emergency Management (CIEM) towards CoE	SFF	5 000 000
Universitetet i Agder	Offshore mechatronics	SFI	4 000 000
Havforsknings-instituttet	Crossing the line: understanding connectivity between marine protected areas and fished areas (CROSCON)	SFF	3 000 000
Teknova AS	Metallurgical Scale-up - mathematical models and procedures that safeguard the critical process capabilities during scale-up	SFI	3 000 000
Sum			15 000 000

Tabell 7: Regionale bedriftsprosjekter (utlyst høsten 2012):

Prosjektansvarlig	Prosjekttittel	Tildeling (kr)
Alcoa Norway ANS avd. Lista	A new high-frequency measurement method for aluminium production control	2 319 000
Sum		2 319 000

i. Oppsummert oversikt over bevilgninger i 2013

Totalt sett ble det bevilget prosjekter for 21,6 millioner kroner fra RFF Agder i 2013 (se tabell 8). I 2014 er det i tillegg bevilget 9 millioner kroner som gjelder utlysninger foretatt i 2013, men bevilget i 2014.

Årsaken til den relativt høye bevilgningssummen (sett i forhold til årlige bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet til RFF Agder), så skyldes dette at styret har vedtatt å utlyse kommende års midler på høsten. Bevilgninger vil imidlertid ikke foretas før statsbudsjettet og kommende års bevilgninger til RFF Agder er kjent. En viktig årsak til denne beslutningen er at prosjekter som utlyses med søknadsfrist i oktober uansett ikke vil kunne starte opp før etter årsskiftet. Det synes dermed rimelig at tildelinger til prosjekter kan gå fra den rammen som gjelder det året som prosjektene starter. Utlyste kvalifiseringsprosjekter vil bevilges samme år, mens hovedprosjekter vil bevilges året etter. Ved utløpet av 2013 har RFF Agder nådd et omtrentlig maksimalbeløp for hvor mye man kan bevilge under dette bevilgningsregimet.

Tabell 8: Samlede bevilgninger i 2013 (ordinære midler)

Utlysning	Tildeling (kr)
Regionale institusjonsprosjekter utlyst høsten 2012	15 000 000
Regionale bedriftsprosjekter utlyst høsten 2012	2 319 000
Store regionale kvalifiseringsprosjekter	1 500 000
Løpende behandling av regional kvalifiseringsstøtte	2 380 000
Løpende behandling av posisjoneringsstøtte	400 000
Egenfinansiering fellesutlysning 15 % potten	109 000
Sum	21 708 000

I tabellen er det medtatt 109 000 kroner som inngår som egenfinansiering mot 15 % potten. Til en av fellesutlysningene gikk RFF Agder inn med 1 million kroner som egenfinansiering. Fondet hadde avsatt 891 000 kroner fra 2010-midler til slik finansiering, og øvrig finansiering ble dermed dekket av fondets ordinære midler. Årsaken til at 2010-midler først ble benyttet i 2013 var uklareheter rundt hvordan 15 % potten skulle utlyses, samt at midler for 2012 først ble utlyst i 2013.

f. 15 % -potten

I 2013 ble det utlyst midler fra 15 % potten for årene 2012 og 2013. Fondene ble enige om at alle regioner deltok i to utlysninger hver, og det ble avsatt 12,5 mill. kroner til fire ulike utlysninger. RFF Agder deltok i en utlysning av midler til helse og omsorg og en utlysning til midler til reiseliv og opplevelse.

i. Utlysning av 12,5 millioner kroner til reiseliv og opplevelse – regionale bedriftsprosjekter

Deltakende fondsregioner i utlysningen var RFF Nord-Norge, RFF Vestlandet, RFF Innlandet og RFF Agder. Seks søknader med en samlet søknadssum på 19,4 mill. kroner ble sendt inn. Ingen søknader ble avvist.

RFF Agder hadde et administrativt hovedansvar for utlysningen, og alle søknader ble sendt inn til RFF Agder. Forskningsrådet vurderte søknadene på lik linje med øvrige søknader om hovedprosjekter. Sekretariatslederne i de fire deltagende fondsregioner ble på et møte enige om en felles innstilling vedrørende søknadene. De fire deltagende fondsregioner utnevnte en styrerepresentant hver, og dette "fellesstyret" var besluttende organ for søknader til utlysningen.

Kun to av søknadene hadde en støtteverdig hovedkarakter (4 eller høyere) og samtlige delkarakterer på 4 eller høyere. Disse to søknadene ble bevilget. Øvrige søknader ble avslått. Ikke bevilgede midler ble besluttet tilbakeført til 15 % potten, og vil utlyses sammen med øvrige midler derfra.

Tabell 9 gir en oversikt over bevilgninger for utlysningen til reiseliv og opplevelse, samt disponering av øvrige midler.

Tabell 9: Bevilgninger til fellesutlysning for reiseliv og opplevelse

Prosjektansvarlig	Prosjekttittel	Tildeling (kr)
Agderforskning AS (fondsregion Agder)	Reason to Return!	4,5 mill. kr
Nofima (fondsregion Nord-Norge)	A science-based quality assurance system for outdoor adventure tourism in Norway	4,5 mill. kr
Tilbakeført 15 % potten		3,5 mill. kr
Sum		12,5 mill. kr

ii. Utlysning av 17,5 millioner kroner til helse og omsorg – samhandling og teknologistøtte i eldreomsorgen

Deltakende fondsregioner var RFF Hovedstaden, Oslofjordfondet og RFF Agder. RFF Agder hadde et administrativt hovedansvar for utlysningen, men utlysningen var publisert på den enkelte regions nettsider, slik at søknader ble sendt inn til den regionen der søkeren var lokalisert.

Finansiering av utlysningen var fordelt med 12,5 mill. kroner fra 15 % potten, 2 mill. kroner fra RFF Hovedstaden, 2 mill. kroner fra Oslofjordfondet og 1 mill. kroner fra RFF Agder. Årsaken til skjevfordelingen av egenfinansiering var de ulike fondenes størrelse.

Det ble utlyst midler til fire ulike utlysninger:

1. Samhandling i eldreomsorgen - Regionale forskerprosjekter
2. Samhandling i eldreomsorgen - Regionale offentlige prosjekter
3. Teknologistøtte til eldreomsorgen - Regionale bedriftsprosjekter
4. Teknologistøtte til eldreomsorgen - Regionale offentlig prosjekter

Midler ble fordelt til de beste søknadene uavhengig av hvilken region eller hvilken utlysning de var sendt inn til. I alle utlysningene var det krav om at det skulle være med aktører fra samtlige fondsregioner i prosjektene.

Totalt ble det sendt inn 11 søknader med en samlet søknadssum på 61,1 mill. kroner. To søknader ble avvist. En av søknadene ble innsendt til RFF Agder, 5 søknader ble innsendt til Oslofjordfondet og 5 søknader ble innsendt til RFF Hovedstaden.

En viktig årsak til den store interessen for utlysningen var at RFF Hovedstaden i tillegg til midler til fellesutlysningen også avsatte inntil 30 mill. kroner til forsterking av de to fellesutlysningene som dette fondet deltok i.

Forskningsrådet vurderte søknadene på lik linje med øvrige søknader om hovedprosjekter. Et regionalt panel bestående av medlemmer fra sekretariatene i de tre deltagende fondsregioner vurderte regionale kriterier, og ble enige om en felles innstilling vedrørende søknadene. Søknadene ble behandlet i alle tre styrever.

Tabell 10 gir en oversikt over bevilgninger for utlysningen til helse og omsorg.

Tabell 10: Bevilgninger til fellesutlysning for helse og omsorg.

Prosjektansvarlig	Prosjekttittel	Tildeling (kr)
Risør kommune	Implementation of welfare technology. Digital surveillance in municipalities and its impact on innovation of services and organisation.	6 mill. kr
Oslo kommune helseetaten	Samhandling og tjenesteutforming ved bruk av varslings- og lokaliseringsteknologi i demensomsorgen	6 mill. kr
Stokke kommune	Touchsensor for enklere og raskere urinprøvetaking og analyse	6 mil. kr
Sum		18 mill. kr

Totalt ble det bevilget 18 mill. kroner - 0,5 mill. kroner mer enn utlyst. Ekstra bevilgning ble finansiert av RFF Hovedstadens utlysning for å forsterke fellesutlysninger som dette fondet deltok i.

iii. Bevilgninger til RFF Agder fra 15 % potten - oppsummert

To prosjekter i fondsregion Agder ble i 2013 finansiert via 15 % potten:

- Agderforskning: "Reason to Return!" – 4,5 mill. kroner
- Risør kommune: "Implementation of welfare technology. Digital surveillance in municipalities and its impact on innovation of services and organisation." – 6 mill. kroner

3. Økonomi

a. Bevilgning fra Kunnskapsdepartementet

RFF Agders ordinære tildeling utgjorde kroner 13 685 000 for 2013.

I tillegg er det utbetalt 25 millioner kroner fra 15 % potten til RFF Agder, fordelt på 12,5 mill. kroner til fellesutlysning for reiseliv og opplevelse og 12,5 mill. kroner til fellesutlysning for helse og omsorg. RFF Agder har valgt å balanseføre (ikke inntektsføre) den summen hvor fondet kun har en "bankfunksjon". 9,5 mill. kroner tilfaller fondet, og disse midlene er inntektsført. Det er gitt bevilgninger til prosjekter i regionen for 10,5 mill. kroner, men siden RFF Agder finansierer 1 mill. kroner selv, er det 9,5 mill. kroner som inntektsføres. Årsaken til at man har valgt å ikke inntektsføre resterende 15,5 mill. kroner er fordi man ønsker å kunne presentere sammenlignbare resultater i forhold til øvrige år.

Midler fra 15 % potten fordeler seg som vist i tabell 11.

Tabell 11: Balanse- og inntektsførte midler fra 15 % potten

Mottaker av midler	Utllysning	Midler (kr)
RFF Nord-Norge	Reiseliv og opplevelse	4,5 mill. kr
Tilbakeført 15 %	Reiseliv og opplevelse	3,5 mill. kr
Sum balanseført	Reiseliv og opplevelse	8,0 mill. kr
RFF Agder - inntektsført	Reiseliv og opplevelse	4,5 mill. kr
Sum totalt	Reiseliv og opplevelse	12,5 mill. kr
RFF Hovedstaden	Helse og omsorg	3,5 mill. kr
Oslofjordfondet	Helse og omsorg	4,0 mill. kr
Sum balanseført	Helse og omsorg	7,5 mill. kr
RFF Agder – inntektsført	Helse og omsorg	5,0 mill. kr
Sum totalt	Helse og omsorg	12,5 mill. kr

Penger til RFF Nord-Norge, RFF Hovedstaden og Oslofjordfondet vil bli overført i 2014.

b. Administrasjonskostnader

RFF Agder brukte 1 177 437 kroner i administrasjonskostnader i 2013. Dette utgjør 8,6 % av fondets ordinære tildeling. I underkant av 850 000 kroner av dette var lønnskostnader.

Fondet hadde budsjettert med 9 % i administrasjonskostnader, totalt sett kroner 1 232 000. Regnskapet viser dermed et underforbruk på 54 563 i forhold til budsjett. Den viktigste årsaken til dette er lavere kostnader til styrehonorar/møtegodtgjørelse enn budsjettert (underforbruk på 51 850 kroner). Fondet hadde i 2012 ekstraordinært mange møter (inklusive strategisamlinger), og for 2013 ble det budsjettert med tilsvarende kostnader som i 2012. Antall møter i 2013 var på linje med 2010 og 2011, og det er dermed mer riktig å

konkludere med at budsjetterte kostnader lå for høyt heller enn at medgåtte kostnader var lave.

For å kunne opprettholde en tilfredsstillende basisfunksjon i sekretariatet synes det rimelig at man ligger på nærmere 9 % administrasjonskostnader. Bemanningsmessig lønnes det en 100 % stilling fra fondsmidlene. Øvrig bemanning i fondet dekkes av fylkeskommunene i fondsregionen.

Mange av oppgavene som utføres i fondet gjelder uavhengig av fondets størrelse. Det synes derfor rimelig at et lite fond kan benytte en prosentvis større andel av tildelte midler til administrasjon enn et stort fond. Det er heller ikke slik at arbeidsmengden reduseres over tid. Tvert imot er det vel sannsynlig at man først nå har nådd et toppnivå i forhold til antall prosjekter som følges opp av sekretariatet. Det antallet man nå har kan forventes å ligge relativt stabilt – men noe avhengig av hvor mange prosjekter som bevilges over 15 % potten.

Nå er det slik at i henhold til reviderte retningslinjer fra Kunnskapsdepartementet 7.4.2013, kan man i henhold til punkt 7.7 også beregne administrasjonskostnader fra bevilgede midler fra 15 % potten. Regner man inn disse for 2013 kan RFF Agder benytte inntil 1,6 mill. kroner til administrasjon. Det synes imidlertid urimelig å beregne inn hele denne summen for 2013 siden arbeidet med oppfølging av disse prosjektene primært kommer i 2014 (og senere).

c. Resultatregnskap

Resultat og balanse for RFF Agder vises i tabell 12 og 13.

Tabell 12: Resultatregnskap for RFF Agder 2013

	2013	2012
Inntekter		
Tilskudd fra Kunnskapsdept. Ordinært	13 685 000	13 685 000
Tilskudd 15 % pott til RFF Agder	9 500 000	5 000 000
Renteinntekter	1 409 021	987 556
Sum inntekter	24 594 021	19 672 556
Kostnader		
Lønn, trekkpliktige godtgjørelser	842 984	857 322
Godtgjørelse folkevalgte	171 150	225 000
Bevertning	21 509	23 558
Oppfoldsutgifter/hotell m.m.	12 806	61 105
Telefonutgifter	3 627	8 819
Andre annonser	10 997	13 724
Representasjon/gaver	1 386	0
Opplæring, kurs	21 063	3 880
Utg. og godtgj. for reiser, diett m. overnatting	22 882	41 713
Utg. og godtgj. for reiser, diett u. overnatting	5 162	7 093
Reisekostnader	35 647	25 893
Leie av lokaler og grunn	4 650	
Konsulentonorar	17 089	
Utstyr (data)	5 429	
Diverse	1 055	10 820
Refunderte sykepengar		-6 371
Sum administrative kostnader	1 177 437	1 272 556
Utbetalte prosjektmidler	12 220 620	9 778 004
Avsetninger til bundne fond	11 195 964	8 621 996
Resultat pr 31.12	0	0

Balanse RFF Agder 2013

Tabell 13: Balanse Regionalt forskningsfond Agder pr 31.12.2013

	2013	2012
Eiendeler:		
Bankinnskudd	61 486 560	34 628 689
Sum eiendeler	61 486 560	34 628 689

Gjeld/Egenkapital		
Gjeld		
Administrasjonskostnader (gjeld AAFK)	859 864	422 957
Utbetalte prosjektmidler (gjeld AAFK)		275 000
Sum gjeld	859 864	697 957
Egenkapital		
Bundne fond:		
Tildelte (ord.) prosjektmidler, ikke utbetalt pr. 31.12	30 790 923	21 636 614
Tildelte midler fra 15 % pott, ikke utbetalt	16 100 000	600 000
Bunden EK (15% potten)		5 891 000
Balanseført EK 15 % pott – fellesutlysninger*	15 500 000	5 803 118
Bunden EK, tildelinger fra 2014-midler**	-1 764 227	
Sum egenkapital	60 626 696	33 930 732
Sum gjeld/egenkapital	61 486 560	34 628 689

*Er ikke inntektsført hos RFF Agder, siden fondet kun har en "bankfunksjon" for disse midlene.

** Tildelinger til prosjekter som er bevilget i 2013, men med oppstart i 2014.

d. Sum tildelinger

Sum tildelinger fra ordinære midler er beskrevet i punkt 2 e "oppsummert oversikt over bevilgninger". Det ble totalt bevilget 21,7 mill. kroner i 2013 fra ordinære midler (21,6 mill. til prosjekter). I tillegg ble det bevilget 10.5 mill. kroner fra fellesutlysninger. Samlet bevilgningssum til prosjekter i fondsregion Agder i 2013 er dermed på 32,1 mill. kroner.

i. Søknadstyper

Tabell 14 viser fordelingen av bevilgede midler (bevilgningsår) på søknadstyper. Tallene inkluderer både bevilgninger fra ordinære midler og fra 15 % potten. I 2012 ble det bevilget 5 mill. kroner til et prosjekt til stipendiatprogram på UiA og UiS (felles prosjekt med RFF Vestlandet). Prosjektet følges opp av RFF Agder, og er inkludert i summen for regionale institusjonsprosjekter.

Tabell 14: Bevilgninger fordelt på søknadstyper (kroner)

Søknadstype/ bevilgningsår	2010	2011	2012	2013	Sum (kr)
Reg. kvalifiserings- prosjekter	1 838 500	800 000	8 158 000	4 280 000	15 076 500
Reg. institusjons- prosjekter	8 000 000		9 500 000	15 000 000	32 500 000
Reg. bedrifts- prosjekter		8 952 000	1 209 000	6 819 000	16 980 000
Reg. offentlige prosjekter				6 000 000	6 000 000
Sum	9 838 500	9 752 000	18 867 000	32 099 000	70 556 500

RFF Agder har i perioden 2010 – 2013 ikke benyttet søknadstypen regionale forskerprosjekter. Høsten 2013 ble det utlyst regionale offentlige prosjekter og regionale forskerprosjekter.

ii. Tilsagnsmottakere

Tabell 15 viser bevilgninger fordelt på fondets ulike målgrupper.

Tabell 15: Bevilgninger fordelt på målgrupper (tusen kroner)

Målgruppe/ bevilgningsår	2010	2011	2012	2013	Sum (tusen kr.)	Sum (prosent)
Næringsliv	400	9 152	4 467	8 914	22 933	32 %
FoU- institusjoner	9 276	600	13 600	17 185	40 661	58 %
Offentlig sektor	162,5	0	800	6 000	6 962,5	10 %
Sum	9 838,5	9 752	18 867	32 099	70 556,5	100 %

Av bevilgede midler i årene 2010 – 2013, så har den største andelen gått til søknader der FoU-institusjoner i regionen er prosjektansvarlig. Det er i så måte viktig å merke seg at RFF Agder stort sett stiller krav om at det skal være samarbeid med minst en forskningsinstitusjon og minst en bedrift/næringsklynge/offentlig aktør/organisasjon.

Utvikling av gode og konkurransedyktige FoU-miljøer i regionen er et av formålene med Regionale forskningsfond, og har vært et viktig satsingsområde for RFF Agder. Da den toårige handlingsplanen for 2012-2014 ble utarbeidet, valgte man å ha en hovedsatsing mot kompetansebygging rettet mot SFF/SFI i 2012. Disse prosjektene ble bevilget i 2013, og utgjør 15 av 17,2 mill. kroner til FoU-institusjoner i 2013. I 2013 var innovasjon i offentlig sektor og utdanningsforskning prioritert i utlysningene, men bevilgninger til offentlig sektor vil først fremkomme i neste års rapportering.

e. Overføringer

For 2013 framkommer det fra balansen at det "overføres" -1 764 227 kroner til 2014. Styret i RFF Agder har besluttet at man utlyser neste års midler på høsten. For utlysninger høsten 2013, så ble regionale kvalifiseringsprosjekter bevilget i desember, mens hovedprosjekter ble bevilget i januar. Kvalifiseringsprosjektene vil dermed fremkomme på bevilgningsoversikten i 2013, mens hovedprosjektene vil fremkomme på bevilgningsoversikten i 2014.

f. Frie midler framover

Fondet har ingen frie midler pr 31.12.2013. Den 27. januar 2014 ble det bevilget 9 mill. kroner som gjaldt utlysningen høsten 2013. Disse midlene dekkes over 2014-bevilgningen. Fondet hadde ved årsskiftet en resterende ramme for løpende behandling av regional kvalifiseringsstøtte/posisjoneringsstøtte på 1,2 mill. kroner. Rammen ble på styremøtet i januar 2014 forsterket med 1,3 mill. kroner (totalt 2,5 mill. kroner for 2014).

Tabell 16 viser en samlet oversikt over tilgjengelige midler i RFF Agder, samt bruken av disse.

Tabell 16: Disponering av midler i RFF Agder

	2010	2011	2012	2013	2014	Sum
Til utdeling*	12 251	13 581	13 400	13 917	13 453	66 602
Inndratt/tilbakeført	0	0	29	224	0	253
Overført fra forrige år	0	2 413	6 241	5 803	-1 764	12 693
Bevilget**	-9 839	-9 752	-13 867	-21 708	-11 520	-66 686
Overført til neste år	2 413	6 241	5 803	-1 764		12 693
Ikke disponert	0	0	0	0	169	169

*Tildeling til RFF Agder fra KD minus adm.kostnader pluss renteinntekter.

**For 2014 er hovedprosjekter på 9 mill. kroner bevilget januar 2014 inkludert, samt avsatt ramme til regional kvalifiseringsstøtte/posisjoningsstøtte på 2,52 mill. kroner.

I 2013 ble det inndratt 224 071 kroner. Midlene skyldtes underforbruk i ett prosjekt, samt at ett prosjekt ble stoppet fordi man ikke ville klare å nå alle oppsatte mål. Selv om prosjektet ble stoppet (i samråd med prosjektdeltagerne) har det fremkommet resultater som prosjektdeltagerne viderefører på annen måte.

Midler for 2015 planlegges utlyst høsten 2014, til prosjekter med oppstart i 2015.

4. Resultatrapportering

a. Indikatorer mht til tildelinger

i. *Kostnadssted*

I 2013 var FoU-institusjoner på Agder den største mottaker av støtte fra fondet, jfr tabell 17.

Tabell 17: Bevilgninger i 2013 fordelt på kostnadssted

Kostnadssted	Antall bevilgede søknader	Bevilgninger 2013
Næringsliv	7 (29 %)	Kr. 4 414 000 (14 %)
UoH-sektor	6 (25 %)	Kr. 9 800 000 (30 %)
Instituttsektor	10 (42 %)	Kr. 11 885 000 (37 %)
Offentlig sektor	1 (4 %)	Kr. 6 000 000 (19 %)
Sum	24 (100 %)	Kr. 32 099 000 (100 %)

S

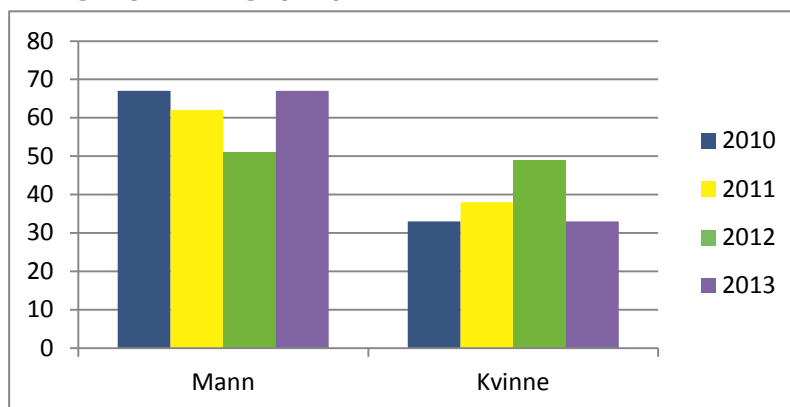
Fellesutlysningen av regionale bedriftsprosjekter tillot at en forskningsinstitusjon sto som prosjektansvarlig dersom institusjonen hadde inngått et samarbeid med bedrifter. Agderforskning sto som prosjektansvarlig for den ene søknaden som fikk tildeling. Kostnadssted for tildelingen blir dermed instituttsektor, men man bør merke seg at 4,5 mill. kroner (14 %) gjelder et bedriftsprosjekt.

Den største enkeltmottakeren av støtte i 2013 var Universitetet i Agder, som mottok 30 % av tildelte midler fra fondet. Den viktigste årsaken til dette var utlysningen av regionale institusjonsprosjekter hvor kompetansebygging mot SFF/SFI var et viktig formål. 9 mill. kroner (60 %) av de totale bevilgningene for denne utlysningen gikk til UiA.

ii. *Kjønn på prosjektleder og administrativt ansvarlig*

Når det gjelder kjønnsfordeling, så er man i 2013 tilbake på samme nivå som i 2010. 33 % av prosjektlederne i 2013 er kvinner, mens nesten halvparten (49 %) var kvinner i 2012. Når det gjelder administrativt ansvarlig er fordeling ganske lik med 46 % kvinner (samme som i 2012). Figur 1 viser fordelingen av mannlige og kvinnelige prosjektledere fordelt pr år.

Figur 1: Andel mannlige og kvinnelige prosjektledere i årene 2010 – 2013

iii. Antall bedrifter/offentlige virksomheter som har fått støtte

Det er i 2013 tildelt midler til ett prosjekt innen offentlig sektor.

Syv bedrifter har fått bevilget midler til FoU-prosjekter. Tre av bedriftsprosjektene har gått til bedrifter i Arena Eyde. To regionale kvalifiseringsprosjekter er bevilget til gründerbedrifter som er etablert i 2013.

iv. Antall FoU-institusjoner

Fondsregionen Agder har ett universitet. Det er flere forskningsinstitutter lokalisert i regionen. Agderforskning, Teknova, Havforskningsinstituttet og Universitetet i Agder står til sammen som prosjektansvarlig for 67 % av totalt bevilget beløp i 2013. I tillegg er UiA og regionale forskningsinstitutter samarbeidspartnere i en rekke andre prosjekter.

Som nevnt i følgeevalueringens 2. underveisrapport 1/2013², så har RFF Agder en tydelig strategi på å bidra til å utvikle gode og konkurransedyktige FoU-miljøer i regionen. Den høye andelen av midler som går til FoU-institusjoner er en direkte konsekvens av denne prioriteringen.

b. Formidlingsresultater

Flere prosjekter er nå slutført. Først og fremst gjelder det kvalifiseringsprosjekter, men også noen hovedprosjekter. Formidling har dermed også økt markant fra året før.

i. Vitenskapelige artikler

Det er rapportert inn 11 vitenskapelige artikler. Prosjektet "Centre for Integrated Emergency Management (CIEM) towards CoE" ved Universitetet i Agder rapporterer inn flest

² Spilling, Olav R., Liv Langfeldt og Rannveig Røste: "Følgeevaluering av regionale forskningsfond. 2. underveisrapport". NIFU Rapport 1/2013.

vitenskapelige artikler (fem). Dette er et kompetansebyggingsprosjekt rettet mot fremtidig SFF på Agder, og det synes naturlig at dette prosjektet ligger høyere på statistikken i forhold til øvrige prosjekter (som har 0-2 vitenskapelige artikler).

Det er i tillegg innrapportert 4 publiserte artikler i andre faglige tidsskrifter, samt to bokkapitler.

ii. Seminarer, konferanser og fagmøter

Mange av prosjektene rapporterer om presentasjoner på seminarer, konferanser og møter. Totalt er det innrapportert 22 publiserte foredrag fra internasjonale møter/konferanser, og også her er det CIEM-prosjektet (se over) ved UiA som topper listen. Det er syv publiserte foredrag fra nasjonale møter/konferanser, og 42 øvrige rapporter/foredrag/presentasjoner fra faglige møter.

iii. Annen formidling (presse, web, etc)

Også på dette området rapporteres det inn en rekke formidlingstiltak, og mange av dem rapporteres (i motsetning til i 2012) fra kvalifiseringsprosjektene. Totalt er det rapportert 49 formidlingstiltak gjennomført mot relevante målgrupper, 19 allmennrettede formidlingstiltak og 23 oppslag i massemedia.

RFF Agder har registrert 17 treff i nettaviser/nettsteder, men siden man ikke har gode statistikkverktøy for oppfølging av dette, hefter det seg noe usikkerhet til tallet.

I vedlegg 2 finnes det noen eksempler på populærvitenskapelig formidling fra RFF-finansierte prosjekter eller medieoppslag knyttet til RFF Agder.

c. Rekruttering til andre virkemidler

Det er sluttrapportert syv store regionale kvalifiseringsprosjekter (bevilgninger inntil kr. 500 000), ett posisjoneringsstøtteprosjekt (kr. 200 000) og syv ordinære regionale kvalifiseringsprosjekter (inntil kr. 200 000).

Alle unntatt ett prosjekt har rapportert at de skal søke midler til hovedprosjekt. Det siste prosjektet oppgir at de "trolig" skal søke midler. I stor grad mener man at intensjonen om videreføring i stor grad er nådd når samtlige (med mulig unntak av ett prosjekt) rapporterer at de kommer til å prøve å videreføre sine forprosjekter i hovedprosjekter.

To prosjekter har oppgitt at man har fått videre finansiering til hovedprosjekter. Ett prosjekt har fått finansiering av RFF Agder og ett har fått midler fra BIONÆR-programmet i Forskningsrådet. Øvrige prosjekter vet man ikke om har fått finansiering, siden bevilgning av hovedprosjektmidler normalt vil finne sted etter at kvalifiseringsprosjekter sluttrapporteres.

RFF Agder har i 2014 etablert et samarbeid med UiA for å få master-studenter til å finne ut hvor mange kvalifiseringsprosjekter som videreføres i hovedprosjekter med forskningsfinansiering. Man vil derfor få mer informasjon om dette i løpet av 2014.

d. Samarbeid

i. Interregionalt/internasjonalt

RFF Agder har samarbeidet med flere andre regioner i forbindelse med fellesutlysninger (se punkt 2f om 15 % potten).

Blant prosjekter som er bevilget i 2013, så er det registrert 11 internasjonale samarbeidspartnere fordelt på seks prosjekter. 25 % av bevilgede prosjekter har dermed internasjonale samarbeidspartnere.

Kun ett av de bevilgede prosjekter i 2013 har ikke formelle samarbeidspartnere. Det er et regionalt institusjonsprosjekt med det formål å bygge kompetanse mot et fremtidig SFF på UiA. Selv om det i prosjektet ikke er formelle samarbeidspartnere, så har man i prosjektgruppen knyttet til seg flere internasjonale forskere.

I de fleste utlysninger stilles det krav om at prosjektansvarlig skal være lokalisert på Agder, men samarbeidspartnerne kan være lokalisert i andre fondsregioner eller internasjonalt.

ii. Mellom institusjoner/virksomheter/bransjer i regionen

Siden 96 % av prosjektene som ble bevilget i 2013 er samarbeidsprosjekter, innebærer mange av dem også samarbeid internt i regionen.

e. Ny virksomhet/innovasjon

Ett av hovedprosjektene (bedriften Quickflange) har fire ferdigstilte nye/forbedrede produkter og en ferdigstilt forbedret/ny prosess. Samme bedrift har innført en ny teknologi/prosess/tjeneste i eget foretak.

f. Oppsummering i forhold til hovedmål

Hovedmålene for de regionale forskningsfondene er som følger:

- Styrke forskning for regional innovasjon og regional utvikling.
- Bidra til økt forskningskvalitet og utvikling av gode og konkurransedyktige FoU-miljøer i regionene.

- Skape utviklings- og læringsarenaer der regionale erfaringer kan drøftes i relasjon til nasjonal og internasjonal kunnskap og aktiviteter.
- Sørge for tett samspill mellom aktiviteter i regionene og deres relasjoner til andre nasjonale og internasjonale programmer og aktiviteter.

Regionalt forskningsfond Agder er av den oppfatning at fondet er med på å styrke forskning for regional innovasjon og regional utvikling, og at det er et viktig bidrag for å utvikle gode og konkurransedyktige FoU-miljøer i regionen.

Fondet har vært spesielt opptatt av kompetansebygging i regionale FoU-miljøer. Hovedsatsingen i utlysninger i 2012 var å bistå regionale miljøer i å bli sterke nok til å hevde seg i den nasjonale konkurransen om sentre for fremragende forskning (SFF) og sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI). Hvorvidt man lykkes med denne målsettingen gjenstår å se når kommende utlysninger fra Forskningsrådet avgjøres. Styret har likevel vært av den oppfatning at selv om man ikke lykkes med å få et SFF eller SFI lokalisert på Agder, så er det positivt for regionen at man styrker de beste forskningsmiljøene til å bli enda bedre. Totalt bevilget man 15 mill. kroner til dette formålet i 2013.

Hovedstrategien til RFF Agder har vært todelt. Selv med de begrensede midler som fondet disponerer, så har man valgt å målrette midler mot store prosjekter innenfor begrensede områder. I 2013 ble en satsing på innovasjon i offentlig sektor og utdanningsforskning prioritert.

I tillegg har man i 2013 brukt relativt mye midler på regional kvalifiseringsstøtte. Man har satt krav om at søkeren må ha definert hvor man skal søke midler om hovedprosjekt. Søknader om store kvalifiseringsprosjekter (inntil kroner 500.000) har vært utlyst med søknadsfrist om høsten og behandlet på styremøte før jul. Søknader om mindre prosjekter (inntil kroner 200.000) har vært behandlet fortløpende, og styrets leder og nestleder har fullmakt til å ta beslutning vedrørende disse søknadene. Det er fortsatt uklart hvor mange av prosjektene som faktisk videreføres i hovedprosjekter med forskningsfinansiering, men så å si alle prosjektene som er slutført rapporterer at man kommer til å søke midler til hovedprosjekter.

På workshopen som ble holdt i forbindelse med følgeevalueringen den 10.9.2013 fikk man mange gode tilbakemeldinger på det arbeidet og de prioriteringene som fondet har hatt så langt. Det ble gitt stor støtte for valget av en tung satsing på institusjonsbygging i regionale FoU-miljøer og en fokusert satsing i forbindelse med utlysning av hovedprosjekter. Samtidig ble den brede tematiske satsingen på kvalifiseringsstøtte med løpende behandling oppfattet positivt. Det ble også kommentert at RFF Agder har vært et viktig virkemiddel for å få økt vitenskapelig publisering fra de regionale FoU-miljøene. Fondet ble dessuten berømmet for sin risikovilje i forbindelse med valg av utlysninger.

Vedlegg 1: Agenda seminar 14.5.2014

Regionalt forskningsfond Agder inviterer til

Innovasjon i offentlig sektor – fra *buzzword* til handling

Dato: Tirsdag, 14. mai, kl. 12-16

Sted: Fylkeshuset, Tordenskjoldsgate 65, Kristiansand, Møterom "Haven"

Kl. 11.30 – 12.00	ENKEL LUNSJ-SERVERING
Kl. 12.00 – 12.10	Velkommen v/Knut Brautaset, styreleder Regionalt forskningsfond Agder
Kl. 12.10 – 12.30	Regionale forskningsfond og innovasjon i offentlig sektor v/Olav Spilling, forskningsleder Nordisk Institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning
Kl. 12.30 – 13.00	Forskningsrådets satsing på innovasjon i offentlig sektor v/Erna Wenche Østrem, spesialrådgiver i Norges forskningsråd
Kl. 13.00 – 13.20	Presentasjon av prosjektet "Samhandling uten grenser" v/ Ragni MacQueen Leifson, administrativ leder for Senter for eHelse og omsorgsteknologi, UiA
Kl. 13.20 – 13.35	Innovasjonsalliansen Agder v/Jan Inge Tungesvik, regiondirektør KS Agder
Kl. 13.35 – 14.00	PAUSE
Kl. 14.00 – 14.20	Hvordan bruke FoU-prosjekter til å oppnå god kommunal styring Lyngdal kommune v/prosjektleder Øyvind Hellang, UiA
Kl. 14.20 – 14.40	Utlysninger fra Regionalt forskningsfond Agder høsten 2013 (Innovasjon i offentlig sektor – utdanningsforskning, helse & omsorg, åpent tematisk) v/Bodil Lindestad, daglig leder i Regionalt forskningsfond Agder
Kl. 14.40 – 14.55	Hvordan sette innovasjon på dagsorden i en kommune v/Tone Marie Nybo Solheim, rådmann i Flekkefjord kommune
Kl. 14.55 – 15.05	BEINSTREKK
Kl. 15.05 – 15.50	Prosjekttorg: Mulighet for presentasjon og diskusjon av egne prosjektideer (maks. 10 minutter pr. prosjekt) for å finne potensielle samarbeidspartnere.
Kl. 15.50 – 16.00	Oppsummering

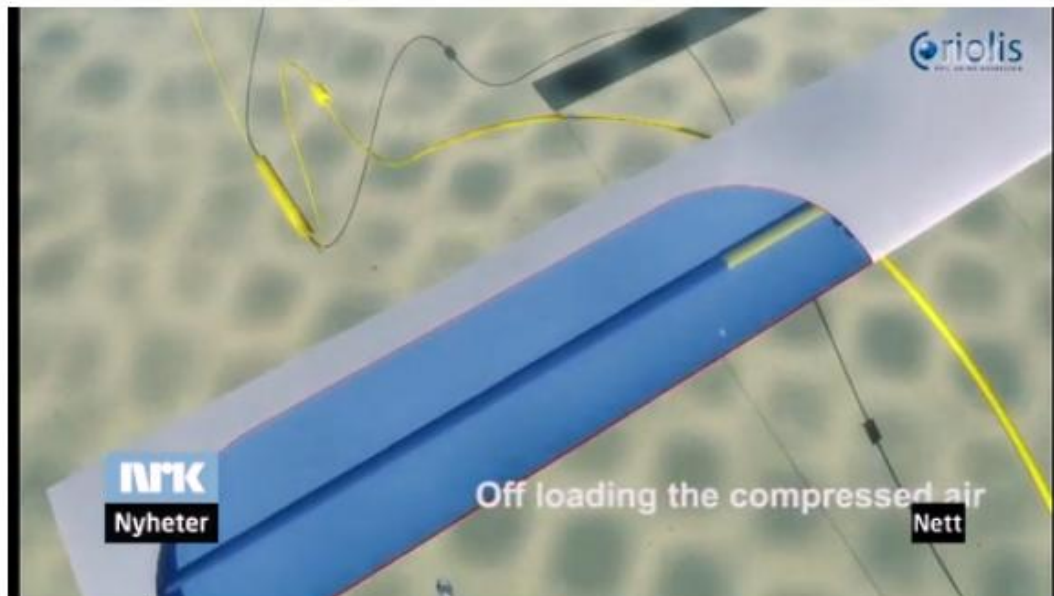

Vedlegg 2: Eksempler på formidlingstiltak fra prosjekter

NRK.no 15.1.2013:

http://www.nrk.no/video/kan_revolusjonere_energiproduksjonen/62428C677D76977D/

- Kan revolusjonere energiproduksjonen

En gründer fra Kristiansand vil bruke havstrømmer for å lage energi. Han mener dette kan revolusjonere verdens energiproduksjon.

Grimstad Adressetidende 3.9.2013:

30 millioner til forskning

■ Brautaset: – Unik mulighet

Denne høsten utlyser Regionalt forskningsfond Agder 30 millioner kroner til forskning, i tillegg til ordinære bevilgninger.

– Aldri før er det lyst ut mer til forskning på Sørlandet, sier styreleder i RFF Agder, Knut Brautaset.

Løfte regional utvikling

I tillegg til de ordinære bevilgningene på 10 millioner kroner fra Regionalt forskningsfond Agder, blir det i høst utlyst ytterligere 30 millioner kroner til forskningsformål.

Styrelederen mener midlene kan være med å løfte forskning og innovasjon på Sørlandet.

– Dette er en unik mulighet til

å gi regional utvikling et løft, sier Brautaset.

De 30 millionene fordeler seg på 17,5 millioner kroner til helse og omsorg og 12,5 millioner kroner til reiseliv og opplevelse.

– Dette er viktige områder for regionen, sier han.

Utdanning

I tillegg til fellesutlysningene utlyser Regionalt forskningsfond Agder ni millioner kroner til innovasjon i offentlig sektor, samt en til to millioner til store forprosjekter.

– Vår hovedutlysning fra egne midler i år går til utdanningsforskning, men det er også satt av en del midler til andre innovasjonsprosjekter rettet mot offentlig sektor, sier daglig leder Bodil Slettebø Lindestad.

sara.melissa.frost@gat.no

ET LØFT. – Dette er en unik mulighet til å gi regional innovasjon og utvikling et løft, sier styreleder i RFF Agder, Knut Brautaset. Her med dagl. leder Bodil S. Lindestad.

ARKIVFOTO

ØNSKER INNOVASJON: Sentrale pådrivere for mer innovasjon i offentlig sektor (fra v: Jan Inge Tunesvik (regiordirektør KS Agder), Siri Næset (Regional representant for Norges Forskningsråd), Bodil Lindstad, daglig leder for Regionalt forskningsfond Agder (RFF) og styreleder for RFF, Knut Bratsetz. FOTO: VALERIE KUBENS

Vil kopiere Node

Onsdag møtes ti rådmenn fra Sørlandet for å meisle ut planen for hvordan kommunene kan bli ledende på innovasjon.

KRISTIANSAND
FYLKESHUSET

– Om vi får tilstrekkelig mange kommuner med i å lage en klynge, kan den få tilsvarende effekt som Node og Eyde-klyngene. Da tror jeg vi kan bli ledende på offentlig sektor på Agder, og at vi kanskje kan få lokalisert det statlige innovasjonssenteret som Kommunal- og regionakdepartementet snakker om til Agder. Dette sa Jan Inge Tunesvik, regiordirektør for Kommunesektorens organisasjon, KS.

Innovasjonsskytynge

Dropt 50 mennesker fra kommunene og forskningsmiljøene i landsdelen var møtt fram for å høre hva det tre år gamle Regionalt forskningsfond Agder lyser ut av forskningsprosjekt i år. Der kom det fram at kommunene på Agder i et halvt år har planlagt «Innovasjonsskytynge Agders».

– KS-styret har vedtatt at vi skal arbeide for å opprette en innovasjonsskytynge i kommunene på Agder. Dette skal ikke bli en ny organisasjon, men et nett-

verk mellom kommuner, akademia og næringslivet på Agder for å bli ledende region på offentlig innovasjon, sier Tunesvik.

– Foreløpig vet vi ikke konkret hva det skal fylles med, men det visste heller ikke Node da de startet. Men det skal lafte opp den innovasjonen som skjer og gjøre den kjent lokalt og nasjonalt og styrke nykapsprosesser som går i den enkelte kommune.

Erstatte tilsyn

Blant prosessene som pågår er et fellesprosjekt mellom fylkesmannen i Vest-Agder, KS Agder og Kristiansand revisjonsdistrikt der nytilsatt Mariann Berge jobber for å forenkle tilsynssystemet i utdanningssektoren i kommunene som alternativ til statlig tilsyn. Tanken er at resultatet siden skal kunne danne modell for andre områder i offentlig sektor.

Et annet eksempel er likstillingsprosjektet til de to fylkeskommunene der prosjektleder

Helle Mellingsen leder arbeidet med å utvikle en nasjonal standard som definerer hva likstilt virksomhet er.

– Dette er en ny tilnærming til likstilling i arbeidslivet som skal gjøre at det lønner seg å

følge den nye standarden, fortalte Mellingsen.

Til høsten starter forprosjektet på Agder.

– Så går forslaget på høring for å sjekke interessen i resten av landet. Målet er at Standard Norge vedtar å sette i gang standardiseringsprosjekt, og at en ny, norsk standard vedtas for hva det vil si å være likstilt bedrift. Fra 2015 skal vi ha på plass sertifiseringsorgan til å veilede og sertifisere, og virksomheter på Agder skal være blant de første sertifiserte, sa Mellingsen.

I Kristiansand skal både de 30 nye omsorgsboligene som skal bygges som OPS, og Fremtidens bydel som kommer på Kongsgård, planlegges med ny velferdsteknologi.

Forfatter: Valerie Kubens
valerie.kubens@fvn.no 92670713

FAKTA

Forskning på Sørlandet

- Samlet ble det brukt 985 millioner kroner til FoU på Sørlandet i 2011 (inkludert næringslivsforskning).
- Dette er 2,2 prosent av knappe 46 milliarder til FoU i Norge det året.
- Agder fikk 54,4 millioner kroner fra Norges forskningsråd av totalt 6,5 milliarder kroner.
- 13,7 millioner kroner ble tilknyttet Regionalt forskningsfond Agder (tilsvarende 7,7 prosent av 179 millioner kroner).

– Ikke kompetanse

Arendal etterspør mer innlevelse og deltakelse fra norske forskere.

– Min bekymring er at forskningsmiljøene våre på Sørlandet ikke har tilstrekkelig kompetanse til å jobbe sammen med oss i kommunene. De bør revitaliseres slik at de blir oppdatert til å jobbe med oss, slik danske er så gode til. Dette sa Arendal kommunes Kjell Sjørson på tirsdagens innovasjonskonferanse.

I flere år har Arendal kommune samarbeidet med forskere fra Midt-Jylland om blant annet

ledelsesutvikling.

– Forskerne jobber tett opp mot kommunene; de deltar mer i kommunale innovasjonsprosjekter og er «hands on». Det virker som det er enklere for kommunene å jobbe med dem. Jeg snubler ikke over dette i våre egne forskningsmiljøer, sier Sjørson.

Arendal har søkt Regionalt forskningsfond Agder om støtte til to prosjekter, ett sammen med UIA og ett med Agderforskning. I det siste prosjektet er danske forskere involvert. Det dreier seg om et prosjekt for å mobilisere frivillighet.

– Langt igjen

Arbeidet som gjøres i kommunene må samordnes bedre, mener forskere.

– Det har vært lagt ned mye ressurser i å få kommunene til å delta i innovasjonsprosjekter, og det har vært en krevende prosess. Det har lyktes å få noen kommuner på banen, men det er langt igjen, sa Olav Spilling fra Norsk institutt for innovasjon, forskning og utdanning på seminaret tirsdag som skal inspirere sørlandinger

til å drive innovasjon i offentlig sektor.

– Dessuten er det behov for å samordne prosjektaktiviteten så en unngår overlapping mellom prosjekter, sa Spilling.

– Innovasjon i offentlig sektor er ikke helt på moten ennå. Innovasjonsbegrepet brukes mest i næringslivet foreløpig. Det er for lite systematisk, for lite spredning av resultatene og for liten skala på innovasjonen som foregår i offentlig sektor, sa Vidar Sørhus, seniorrådgiver i Norges forskningsråd.

Hjem > Nyhetsarkiv > Umoe Mandal receives first order for their UM Wave Craft

Umoe Mandal receives first order for their UM Wave Craft

Nyhetsarkiv av Morten Halvorsen - 22. okt 2013

At your service for shipsrepair and conversions
24 hours a day > 7 days a week > 365 days a year
WWW.ORSKOV.DK

Umoe Mandal AS has signed contract for the first UM Wave Craft – the next generation offshore wind service vessel. Customer is Umoe AS. The vessel will be delivered January 2015.

The vessel concept is entirely developed by Umoe Mandal. It is based on the same Surface Effect Ship technology that has brought the Okseøy- and Skjold-class from Umoe Mandal, where up to 80% of the vessel weight is lifted by an air cushion. The new idea is to use the same air cushion to reduce wave induced motion when accessing an offshore wind turbine. This allows transfer of personnel and cargo in larger waves than possible with current solutions. The technology also offers unique high vessel speed of over 40kn, where the air cushion damps motions, providing a very smooth ride. This improves over-all efficiency of turbine maintenance.

The development of the vessel started in 2011 and has been funded by the Carbon Trust's Offshore Wind Accelerator, the Norwegian Research Council, RFFAgder and Innovation Norway. Performance (both turbine performance, speed and seakeeping) has been demonstrated in an extensive model test program. With confirmed performance for the first vessel Umoe Mandal anticipates a need of more than 5 vessels a year for the European offshore wind market.

With this contract Umoe Mandal has filled the order book for 2014 and is looking for new employees. The need is especially composite operators and structural and mechanical designers.

Digital omsorg får støtte

Risør kommune får uttelling for sin satsing på velferdsteknologi og får 6 millioner kroner til forskning fra Regionalt Forskningsfond.

I høst har Regionalt Forskningsfond Agder, Oslofjordfondet og Hovedstadsfondet stått sammen om en fellesutlysning for helseprosjekter, forteller næringssjef Kamilla Solheim i Risør kommune i en pressemelding.

Tøff konkurranse

På vegne av et nettverk bestående av kommuner i ulike regioner fremmet Risør kommune søknaden "Implementation of welfare technology" til Regionalt Forskningsfond innen fristen i oktober. Søknadene er nå behandlet i alle fondsregioners styre og søknaden fra Risør kommune, som er utarbeidet i samarbeid med Arena Helse-

innovasjon AS, Høgskolen i Buskerud og Universitetet i Agder er innvilget seks millioner kroner.

- Det er svært gledelig at Risør kommunes søknad vant frem i den tøffe konkurransen om forskningsmidler, sier Risørs ordfører, Per Kristian Lundén, i pressemeldingen.

«Digitalt tilsyn»

Risør kommune er også med i et utprøvningsprosjekt for velferdsteknologi gjennom Østre Agder-samarbeidet, og ønsker å se prosjektene i sammenheng.

Bakgrunnen for prosjektet er

behovet for å ta i bruk teknologi for å løse helse- og omsorgsutfordringene etter hvert som det blir stadig flere eldre i den enkelte kommune. Risør kommune samarbeider med andre kommuner som satser på velferdsteknologi gjennom prosjektet «Digitalt nattilsyn».

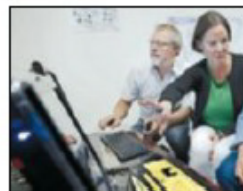
Dette er målene

Bak prosjektet står Arena Helseinnovasjon AS som organiserer ulike teknologibedrifter i et tverrfaglig samarbeid for utvikling av nye løsninger for helse- og omsorgssektoren.

I prosjektet prøver flere kom-

muner ut samme type velferdsteknologi parallelt med hverandre. Kommunene deler erfaringer og kompetanse, samtidig som årsaker til at teknologi fungerer i en kommune og ikke i en annen, kartlegges.

Fra prosjektet «Digitalt nattilsyn» startet i april 2013 har det vært et sterkt ønske om å identifisere og dokumentere disse faktorene og det får man nå mulighet til gjennom forskningsprosjektet «Implementation of welfare technology», heter det i pressemeldingen.

SMARTHUS: Ved Universitetet i Agder er e-helse et satsingsområde. Her forskningsleder og administrerende leder for UIAS senter for e-helse, Rune Fensil og Ragni MacQueen Lefson.

FOTO: SONDRE STEEN HOLVIK

Din. Til evig TID
Diamanter - varer evig..

MARCUSSEN UR & SMYKKER
PROTID URMÅKER
Havnegaten 1, ARENDAL, TEL. 37 02 11 14

SALGSSTART

÷40-50% UNIK

PÅ HELE* BUTIKKEN
* Gjelder ikke vårens nyheter!

By Anne Lise
Tollbodgaten 4, Tlf. 3700 1011

REGIONALE FORSKNINGSFOND
AGDER

www.regionaleforskningsfond.no/agder

Regionalt forskningsfond Agder
Ragnvald Blakstadsvei 1, Arendal
Telefon: 37 01 73 00